

INTEGRATSIYALASHGAN TA'LIMNI AMALGA OSHIRISHDA O'QITUVCHILAR MOTIVATSIYASINI SHAKILLANTIRISH

Kattaxo'jaeva Jahonbibi Akramjon qizi

Termiz davlat universiteti talabasi

Eshquvvatov Navro'z Normurot O'g'li

Termiz davlat universiteti talabasi

<https://doi.org/10.5281/zenodo.6786131>

Annotatsiya. O'rganuvchining o'qish jarayoniga munosabatini hal qiluvchi omillardan biri – bu uning motivatsiyasi. "Motivatsiya" tushunchasi lotincha "harakatlanish" so'zidan kelib chiqqan. Motivatsiya inson xatti-harakatlarini boshqaradigan va uning tashkil etilishini, yo'nalishini, barqarorligini va faolligini belgilaydigan dinamik psixofiziologik jarayondir. Motivatsiyani 2 ga bolishimiz mumkin: ichki va tashqi. Ichki motivatsiyasi bor inson biror ishni shunchaki osha ish unga yoqqani uchun bajaradi. Tashqi motivatsiya esa shu ishdan biror manfaat bolganda yuzaga keladi. Masalan, qaysidir masalani qiziquvchanligi sababli yechishga intilish bu ichki motivatsiya. O'sha masalani yaxshi baho olish yoki oqituvchidan dakki eshitmaslik uchun yechish – bu tashqi motivatsiya. Integratsiyalashgan ta'limni amalga oshirishda o'quvchilar motivatsiyasini shakllantirishga doir ilmiy va metodik adabiyotlar tahlili natijalari matematika fanini integrativ yondashuv metodologiyalari asosida o'qitishni amalga oshirishda matematik motivatsiyani shakllantirish bevosita o'quvchilarni hamda talaba yoshlarning qiziqishini uyg'otadigan uslublardan foydalanishni talab etadi.

Kalit so'zlar: motivatsiya, "Talaba faolligini rag'batlantirish", Hayoliy rag'bat, Talabaning oraliq muvaffaqiyatlariga diqqatni jamlash, "Talabalar faoliyatini o'z vaqtida baholash".

СТИМУЛИРОВАНИЕ МОТИВАЦИИ ПЕДАГОГОВ ПРИ РЕАЛИЗАЦИИ КОМПЛЕКСНОГО ОБУЧЕНИЯ

Аннотация. В данной статье исследуется то что, одним из факторов, определяющих отношение учащегося к процессу обучения, является его мотивация. Понятие " мотивация " происходит от латинского слова " движение ". Мотивация-это динамический психофизиологический процесс, который управляет поведением человека и определяет его организацию, направленность, устойчивость и активность социально-педагогическая необходимость развития методической подготовки будущих учителей, влияние инновационной методической деятельности на качество образования и социальная значимость совершенствования системы.

Ключевые слова: мотивация, " стимулирование активности учащихся", воображаемый стимул, ориентация на промежуточные успехи учащихся, "своевременная оценка успеваемости учащихся"

STIMULATING THE MOTIVATION OF TEACHERS IN THE IMPLEMENTATION OF COMPREHENSIVE TRAINING

Abstract. This article examines the fact that one of the factors determining a student's attitude to the learning process is his motivation. The concept of "motivation" comes from the Latin word "movement". Motivation is a dynamic psychophysiological process that controls human behavior and determines its organization, orientation, stability and activity, the socio-pedagogical need for the development of methodological training of future teachers, the impact of

innovative methodological activities on the quality of education and the social significance of improving the system.

Keywords: *motivation, "stimulating student activity", imaginary incentive, orientation to intermediate student success, "timely assessment of student performance"*

KIRISH

Integratsiyalashgan ta'limni amalga oshirishda o'quvchilar motivatsiyasini shakllantirishga doir ilmiy va metodik adabiyotlar tahlili natijalari matematika fanini integrativ yondashuv metodologiyalari asosida o'qitishni amalga oshirishda matematik motivatsiyani shakllantirish bevosita o'quvchilarni hamda talaba yoshlarning qiziqishini uyg'otadigan uslublardan foydalanish lozimligini ko'rsatdi.

Matematikadan integrativ yondashuv asosida o'qitishni amalga oshirishda o'quvchilar faoliyatni mazmunli tashkil etishlari uchun 7-9 sinf algebra fanini o'qitish jarayonida milliy o'quv dasturi asosida matematika kompetentsiya shakllanganligi muhim ahamiyatga ega. Umumta'lim maktablarida matematika fanini integrativ yondashuvlar metodologiyalari asosida o'qitishni amalga oshirishda o'quvchilarni matematika faniga motivatsiyaga ega bo'lish darajasi ularning kelajakda matematikaga qiziquvchanlikni oshirish va uning natijalarini tajriba-sinov davrida amalga oshirish tadqiqotning asosiy qismi hisoblanadi.

O'qishga bo'lgan qiziqishni shakllantirish jarayonida, o'quv muvaffaqiyatsizligini boshdan kechirayotgan o'quvchilar ayniqsa qiyin. Ushbu muvaffaqiyatsizliklar qiziqish, faollik va mustaqillikni shakllantirishda psixologik to'siqdir.

Ko'pincha o'qituvchi bilim qiziqishini o'rganish vositasi sifatida foydalanadi, o'z faoliyatini talabalarning bevosita qiziqishini uyg'otadigan uslublar bilan to'ldiradi. Bunday holda, o'qituvchi obyektlar, hodisalar, jarayonlarning obyektiv jozibador xususiyatlaridan foydalanishga tayanadi (ajoyib tajriba, yorqin dalil, kutilmagan taqqoslash, paradoksal hodisalar, ta'sirli so'z).

So'nggi yillarda o'tkazilgan tadqiqotlar shuni ko'rsatmoqdaki, qiziqishni o'qitish vositasi sifatida foydalanish uning ta'lim va ta'limga ta'sirining turli kuchli tomonlari bilan amalga oshirilishi mumkin:

Ko'ngil ochish. Bu obyektiv o'ziga tortadigan xususiyatlarga ega bo'lgan vositalarni qo'llash bilan bevosita bog'liq bo'lib, ular o'quvchilar o'rtasida to'g'ridan-to'g'ri direktiv harakatlarga olib keladi. Ushbu vositaning kuchi ayniqsa qizg'in aqliy faoliyatga o'rganmagan jamoalarda namoyon bo'ladi.

O'yin. O'qishda siz uni o'rganishga qiziqish vositasi deb ham hisoblashingiz mumkin, ammo ko'ngil ochish bilan solishtirganda ularning potentsiali ahamiyatlidir, chunki talabaning o'zi mashg'ulotlar bilan shug'ullanadi, kognitiv tajribani to'playdi, o'yin muammolarini hal qiladi.

O'quv qo'llanmalar. Talabalarning qiziqishini, shuningdek, bilim qiziqishini o'quv vositasi sifatida ishlatish bilan ham bog'lash mumkin. Vizual texnikalar qiziqish motivatsiyasiga ta'sir qilishi mumkin.

Integratsiyalashgan ta'limni amalga oshirishda o'quvchilar motivatsiyasini shakllantirish borasida ilgari surilgan nazariy g'oyalarni amaliyotga tatbiq etish maqsadida tajriba-sinov ishlari maxsus metodika asosida metodistlar tomonidan amalga oshirildi. Ushbu metodika quyidagi pedagogik jihatlari bilan ahamiyatga ega:

-tadqiqot mavzusiga doir me'yoriy-huquqiy, ilmiy-pedagogik, metodologik va metodik manbalarni tahlil etish;

-umumta'lim maktablarini o'quvchilarga matematika fanini integrativ yondashuv metodologiyalari asosida shakllantirishning amaliyotdagi holatini aniqlash, tahlil etish;

- umumta'lim maktablarining V-IX sinflarida matematika (algebra va geometriya) fanini integrativ yondashuv metodologiyalari asosida o'qitishni amalga oshirishda matematik motivatsiyani shakllantirish tamoyillari, shakl, metod, vositalarini aniqlash;

- tadqiqot ishini loyihalash;

- tajriba-sinov ishlarining natijalarini tahlil etish;

-o'quvchilarga matematika fanidan integratsiyalashgan bilimni shakllantirishga doir izlanishlarning natijasini umumlashtirish, matematik-statistik tahlil etish;

- tadqiqot ishini dissertatsiya tarzida shakllantirish.

TADQIQOT MATERIALLARI VA MATODOLOGIYASI

Tajriba-sinov davrida matematika fanini integrativ yondashuvlar metodologiyalari asosida o'qitishni amalga oshirishda matematik motivatsiya quyidagi omillar ta'sirida shakllanishi kuzatildi va asoslandi:

- o'quvchilarni matematika faniga nisbatan qiziqish va ehtiyojning mavjudligi;

- o'quvchilarning individual (temperament, xarakter, qobiliyat va iqtidor) va psixologik xususiyatlari (diqqatning barqarorligi, mantiqiy tafakkurning rivojlanganligi, hayol va tasavvurning kengligi);

- umumta'lim maktablarida matematika fanini mazmunli tashkil etilish o'qituvchining kompetentligiga bog'liq ekanligi;

- maktabgacha ta'lim, boshlang'ich ta'lim, tayanch o'rta ta'lim va maktab ta'lim bilan hamkorlik; "Ta'lim to'g'risidagi qonun"

- matematika-fanlarni o'zaro uzviy, pedagogik tamoyillariga asoslangan munosabatdagi milliy o'quv dasturi, darsliklar bilan ishlash metodikasiga rioya qilinishi, ya'ni yaxlit didaktik tizimning hamda fanlararo integratsiyaning amalga oshirilishi.

Sanab o'tilgan omillarning barchasi o'quvchilarni matematika faniga nafaqat kasbiy motivatsiyani, balki pedagogik jarayon bilan bog'liq ko'nikma, malakalar: o'zini namoyon etish va rivojlantirish, nazorat qilish, kelajakdagi istiqbolli rejalarning algoritmini belgilash, kasbiy qadriyatlarni aniqlash, pedagogik vaziyat yaratish, axborot muhiti yaratish, ota-onalar bilan ishlash, mamlakatning ijtimoiy hayotida ishtirok etish kabilarni shakllantirishda kuchli ta'sir ko'rsatuvchi ahamiyatga egadir.

Asosan fanga qiziqishning pasayishini oldini olish maqsadida o'quvchi va talaba yoshlarda motivatsiya shakllantiriladi. Endilikda qiziqishning pasayishi sabablarini keltirib o'tamiz:

O'rta maktab o'quvchisining maktabdagi o'qituvchiga bo'lgan munosabati, biz uni yosh o'quvchilar va o'smirlarda ko'rganimiz kabi g'ayratli emasligi shubhasizdir. Tabiiyki, bu ham o'qituvchilarga, ham ota-onalarga juda ko'p qayg'u keltiradi. Katta o'quvchi maktabda o'qish bilan bog'liq yangiliklarni kutish tuyg'usidan xijolat tortadi. Hozirda ko'plab ommaviy axborot vositalari maktab bilan raqobatlashmoqda: radio, televidenie, matbuot, internet va boshqalar, ular orasida katta yoshdagi o'quvchilar o'zlarining kognitiv qiziqishlari doirasiga mos keladigan narsani tanlaydilar.

Faqat yangisini doimiy ravishda izlash, o'quv jarayonini muntazam ravishda takomillashtirish, ilg'or tajribalar, tanlangan yo'llardagi kamchiliklarning sabablarini tahlil qilish - bu ta'lim nazariyasi va o'qituvchi faoliyatidagi yagona to'g'ri yo'ldir.

O'yin-kulgi - bu faoliyatning to'liq muvaffaqiyatini ta'minlay olmaydigan tashqi omildir. Ammo bu befarqlikni olib tashlashi mumkin va bu muvaffaqiyatsizlarning manfaatlarini shakllantirish ishidagi muhim faktdir.

O'rganishda ortda qolayotgan talaba oldiga qo'yilgan vazifalarni hal qilishga ichki intiluvchan bo'lishi uchun uni kollektiv tarbiyaviy ishning faol ishtirokchisiga qo'yish kerak. Ushbu muammoni hal qilish jarayonida sust ishlayotgan talabani faol pozitsiyasi ta'minlanadi: vazifalarning o'zgaruvchanligi, tavsiya etilgan rejaga muvofiq ishlash, bu talabalarni osonroq, taklif etiladigan savollarga javoblarga jalb qilish, xatolarni xushmuomalalik bilan tuzatish, rag'batlantirish, qo'llab-quvvatlash, dalda berish.

Talabalarning muvaffaqiyat qozonish istagi katta tajriba va juda kuchli motivatsion moyildir. Ushbu istak, har bir talabaga, u vaqt ichida yoki yo'qligidan qat'iy nazar xarakterlidir. Muvaffaqiyatli vaziyatlar sinfda yutuqqa intilishni ta'minlash uchun kerak. Yomon ishlashga murojaat qilib, o'qituvchi talabani ijobiy natijalariga amin bo'lgan paytlarni tanlashga harakat qilishimiz kerak.

TADQIQOT NATIJALARI

O'z kuchida sust ishlayotgan talabaga ishonchni singdirish uchun o'qituvchilar qabulga murojaat qilishlari mumkin ishonch avanslari. Ushbu uslub maxsus topshiriqlar yoki faoliyat sohasidagi topshiriqlardan iborat bo'lib, ular orqada qolayotganlarning ishonchiga ko'ra, erishib bo'lmaydi (darsga jadval tayyorlang, xabar toping va hokazo). Bundan kelib chiqadiki, mavzuga bo'lgan munosabat o'zgarishi, talabani o'zini o'zi hurmat qilishi, ishonchni oqlash istagi paydo bo'lishi mumkin.

Talabalar manfaatlariga tayanish o'quv jarayonini ularni qiziqtirgan masalalar va talabalar tajribasi bilan bog'lash imkonini beradi.

Kam ishlaydigan va o'qituvchilar o'rtasidagi munosabatlarni to'g'irlashning muhim vositasi, kognitiv qiziqishni rivojlantirish uchun rag'batdir rag'batlantirish. O'qitishdan orqada qolgan o'spirinlar ko'pincha o'qituvchilarning ko'rsatmalari va shikoyatlarini tinglash uchun foydalanadilar. Ammo yomon ishlaydigan bolalar, aksariyat hollarda, xushmuomalalik bilan gapirishadi, bu ularga bo'lgan ishonchni kuchaytiradi va harakat va hissiyotlarni kuchaytiradi. Bunday o'spirin uchun topshiriqni boshida va oxirida maqtashni eshitish juda muhim, chunki ma'qullash aqliy harakatlarni rag'batlantiradi va o'z qobiliyatiga ishonchni rivojlantiradi. O'qituvchilar yomon ishlaydigan o'quvchiga zudlik bilan sa'y-harakatlar qilinmasligini yodda tutishlari kerak, sabr-toqat, qat'iyat va xushmuomalalik kerak. Bunday o'quvchilarni o'qitishdagi eng kichik siljishlarni ham e'tiborga olish kerak.

Tadqiqot natijalari samaradorligiga qaratilgan tamoyillar aniqlandi ya'ni:

- tajriba-sinov natijalarini prognozlash;
- tadqiqotning uzluksizligi va tizimlilik;
- manbalarning ilmiyligi;
- aniqlangan shakl, metod va texnologiyalarning ta'lim maqsadiga mosligi;
- materiallarning soddaligi, ixchamligi va haqqoniyligi;
- shaffoflik va adolatlilikning ta'minlanganligi;

- to'plangan materiallarning o'quvchilarning yosh xususiyatlariga mosligi;
- o'quvchilarning iqtidori, aqliy salohiyati va imkoniyatlarini yuzaga chiqarish;
- o'quv jarayonining hayot va amaliyot bilan bog'liqligi;
- xalqaro ilg'or tajribaning ustuvorligi;
- o'quv faoliyatining mustaqil fikrlash va muloqot qilishga yo'naltirilganligi;
- matematik motivatsiyaning ustuvorligi va boshqalardan iborat.

Tadqiqotda biz tomonimizdan tavsiya etilgan metodikalar asosida o'quvchilarda matematika fanidan bilim darajalarini baholovchi indikatorlar, ya'ni pedagogik mahorat, pedagogik improvizatsiya, matematik kompetentsiya, o'quvchilarni matematik bilimlarini analiz va sintez qila olish, refleksiv faoliyat, muammoli topshiriqlarni bajara olish, zamonaviy texnologiyalardan foydalana olish kabilarning shakllanganligini o'rgandik va tahlil qildik.

Metodik ishlarni olib borishda quyidagi ta'lim tamoyillariga tayanildi: izchillik, uzluksizlik, uzviylik, tizimlilik, hamkorlik.

Tadqiqotda olib borilgan tajriba-sinov ishlarining dastlabki aniqlovchi hamda yakunlovchi bosqichlarida o'tkazilgan nazorat so'rovnomalarining qiyosiy tahlillari biz olib borgan tajriba ishlarining natijaviyligi hamda samaradorligini isbotladi. Buni matematikadan integrativ yondashuvlar metodologiyalari asosida o'qitishni amalga oshirishda matematik motivatsiyaning shakllanganligini baholovchi indikatorlarning sifat va son jihatidan dinamik o'sganligida ko'ramiz.

Tadqiqot obyektlarida tajriba-sinov ishlarini tashkil qilishda geografik sharoit va o'quv jarayonini o'ziga xos jihatlarni e'tiborga olish, parallel guruhlarda kuzatish olib borish imkoni bo'lmaganligi sababli, aniqlovchi va ta'kidlovchi bosqichdagi holat nazorat guruhi, ishlab chiqilgan tavsiyalar asosidagi amaliy-metodik faoliyat davri esa tajriba guruhi sifatida o'rganildi.

Biz olib borgan tadqiqot ishida ilgari surilgan ilmiy faraz, ya'ni "Matematikani o'qitishda integrativ yondashuv" o'quv modulini o'qitish jarayonida o'quvchilarni matematik motivatsiyasini shakllantirish mumkinligi amaliyotga joriy etilgan samarali texnologiyalar, usul hamda vositalar orqali o'z isbotini topdi.

Tajriba-sinov davrida qamrab olingan respondent-o'quvchilar bilan o'tkazilgan so'rovnomalar (ilovada berilgan) natijasi shuni ko'rsatadiki, respondentlarning ko'pchiligi tajriba boshida savollarga aniq javob bera olmadilar. Shakllantiruvchi tadqiqotlardan so'ng esa ularga berilgan savollarga aniq va to'g'ri berilgan javoblar ko'rsatkichi 12,4 foiz ga o'sganligining guvohi bo'ldik. Shunday qilib, aniqlashtiruvchi tajriba-sinov davrida o'quvchilarni matematik motivatsiyasini shakllantirish darajasining amaliyotdagi ahvolini o'rganish va natijani tahlil etish qator xulosalarni chiqarishga imkon berdi.

Tajriba-sinov jarayonining shakllantiruvchi bosqichida belgilangan vazifalarni bajarish, natijalarni tahlil qilishda "Matematikani o'qitishda integrativ yondashuv" metodik-qo'llanmasi takomillashtirildi va mazmunan boyitildi, integrativ yondashuvlarni qo'llagan holda o'quv jarayonlar tashkil etildi, tadqiqot mavzusi doirasida matematik ta'lim mavzulari bazasi kengaytirildi. Umumta'lim maktablari o'quvchilarini integrativ yondashuv asosida matematik motivatsiyasini shakllantirish samaradorligini aniqlanib, quyida keltirilgan chora tadbirlarni qo'llash maqsadga muvofiqdir.

MUXOKAMA

O'quv motivatsiyasini shakllantirish zamonaviy maktabning juda katta muammosidir. Motivatsiya turli xil motivatsiyani o'z ichiga oladi. Bunday holda, yoshga bog'liq xususiyatlarni nafaqat hisobga olish kerak, balki yosh xususiyatlaridan, boshqadan boshlash mumkin.

Texnologiya darslarida foydalanadigan rag'batlar:

-baholash;

-kundalik yozishda rahmat yozish;

-og'zaki rag'batlantirish;

-guruhda ishlash, maslahatchilarni (o'qituvchi yordamchilarini) tayinlash;

-eng yaxshi ishlarning ko'rgazmas;

-hazil daqiqasi;

-jismoniy tarbiya mashg'uloti;

-darsga psixologik munosabat;

-bilimlarni hayotda amalda qo'llash;

-ko'p bosqichli vazifalar;

-berilgan uy vazifasi;

-natijalarni o'tmish bilan taqqoslash;

-muammoli - qidiruv holati, raqobat elementlari va har doim ijobiy pozitsiyadagi ishchilar.

-kognitiv faoliyatni rag'batlantirish;

Rag'batlantirish:

-baho;

-kundalikda minnatdorchilik yozuvi;

Og'zaki rag'batlantirish.

-guruhda ishlash;

-maslahatchilarni tayinlash;

-eng yaxshi asarlar ko'rgazmasi.

5-sinf - maqtash, baholash, o'yinlarning o'quv faoliyatiga kiritish, kulgili lahzalar, o'zaro tekshirish. 6-sinf - kognitiv o'yinlar, amaliy topshiriqlar, juft va guruhlarda ishlash, ijodiy daqiqalar. 7-sinf - bilim o'yinlari, kulgili lahzalar, baholash, maqtash, uy vazifasini bajarish, natijalaringizni o'tmishdagi, o'qituvchining ijobiy his-tuyg'ulari bilan taqqoslash.

Hayoliy rag'batlar: "5" qo'yish va'dasi, qo'ng'iroq oldidan qo'yib yuborish, jazo va'dasi (ota-onalarni chaqirish bilan tahdid, qoniqarsiz baho qo'yish), o'qituvchining charchoq, sog'lig'i haqida ma'lumotlari.

"Talaba faolligini rag'batlantirish."

-baho;

-o'qituvchining yorqin, hayoliy hissiy nutqi;

-og'zaki maqtov (yaxshi, aqlli va boshqalar);

-istiqbollar (kelajakda bilimlarni amaliy qo'llash);

-kollektiv faoliyatni tashkil etish;

-ko'p bosqichli vazifalar;

-vazifani murakkablashtirish (ijodiy darajaga kirish);

-talaba muvaffaqiyatini oldingi natijalar bilan taqqoslash;

-o'qituvchilar tomonidan talabalarni o'qitish natijalarini tahlil qilish.

Ijobiy misol.

"Bolalar eng samarali va kam stress bilan ishlashlari uchun sharoitlarni yaratish."

-qiziqarli holat;

-dozlangan uy vazifasi;

-kognitiv o'yin;

-raqobat elementlaridan foydalanish;

Talabani oralik muvaffaqiyatlariga diqqatni jamlash.

Ijodiy daqiqa.

-ota-onalar yig'ilishida talabalarning yutuqlarini baholash;

-talaba natijalarini baland namoyish qilish (sinfga eng yaxshi insholarni o'qish);

-muammoni izlash holati;

-hayotiy vaziyatli tahliliga ishonish.

"Talabalar faoliyatini o'z vaqtida baholash."

-boshqariladigan ishonch;

-amaliy tabiatning vazifalari;

-kulgili lahza;

-kundalikda minnatdorchilik yozuvi;

-o'zaro nazorat;

-o'quv munozarasi;

-dars natijalari (chorak, yil) bo'yicha eng yaxshi talabalar ishi ko'rgazmasi;

-o'quv faoliyati natijalari bo'yicha reyting;

-professional yo'nalish vazifalari va muammolarini hal qilish;

-o'quvchining ishlashi bo'yicha sherikning sharhi.

Ayrim oqituvchilarning xatosi shuki, ular talim jarayonida asosan tashqi motivatsiyaga suyanib qolishadi. Turli sovg'alar, stikerlar, maqtovlar korinishidagi mukofotlash va jarima, qattiq tanbeh va hatto jismoniy choralar korinishidagi jazolar asosiga o'qish jarayoni tashkil etiladi. Ko'p sonli tadqiqotlar natijasiga kora, tashqi motivatsiya shundoq ham ichki motivatsiyasi bor insonning ana shu ichki motivatsiyasini yoqotishiga olib kelishi mumkin. Biroq tashqi motivatsiya orqali insonning ichki motivatsiyasini shakllantirish mumkin. Shu sababli bundan foydalanish kerak ammo me'yorida foydalanish maqsadga muvofiqdir.

XULOSA

Bugungi kunda axborot kommunikatsiya texnologiyalari talabalarning bilim qiziqishi va faolligini rivojlantirishning samarali vositalaridan biridir. Kompyuter vositalaridan foydalangan holda o'quv materiallarini taqdim etish, Internetdan ma'lumot manbai sifatida foydalanish va boshqalar o'quv jarayonini jonlantiradi, uni talaba uchun yorqin, esda qolarli va qiziqarli qiladi. Shu munosabat bilan Internetning imkoniyatlariga alohida e'tibor berishni istardim. Ko'pgina hollarda global tarmoq boshqa ma'lumot olish imkoniyatlaridan to'liq foydalanmay qo'shimcha ma'lumot manbai sifatida foydalaniladi. Shu bilan birga, Internet bugungi kunda haqiqiy aloqa vositasi bo'lib, o'quv jarayoni subyektlarining (o'quv forumlari, yangiliklar guruhlari, suhbatlar va hk) o'zaro aloqalarini tashkil qilish uchun nafaqat keng qamrovli imkoniyatlarni taqdim etadi, balki nafaqat tarkibni, balki aloqa jarayonining o'ziga ham jalb qiladi. Shu munosabat bilan, Internet orqali o'zaro hamkorlik qilish imkoniyatlarini talabalarning bilimga bo'lgan qiziqishini

rivojlantirish vositasi sifatida maxsus tashkil etilgan o'rganish doirasida ko'rib chiqish maqsadga muvofiqdir.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Мирзиёев Ш. М. Янги Ўзбекистон стратегияси. –Тошкент.: Ўзбекистон. –Б. 34-35.
2. <https://motiv.uz/motivatsiya/inson-faoliyatining-motivatsiyasi/>
3. <https://muegn.ru/uz/prezentacii/formirovanie-pedagogom-motivacii-k-uchebe-u-studentov-sposoby.html>
4. Малев В.В. Общая методика преподавания информатики. Учебное пособие. - Воронеж: ВГПУ, 2005. -С. 271с. <http://hosting.vspu.ac.ru/~mvv/mpi/mpi-uch.htm>
5. Ибрагимова Ш.О. Бўлажак бошланғич синф ўқитувчиларида методик компетентликни ривожлантиришга инновацион ёндашув. “Таълим ва инновацион тадқиқотлар” журнали 2021 йил №3. –Б. 178.
6. Слостенин, В.А. Введение в педагогическую аксиологию. – Москва.: Издательский центр «Академия», 2003. – Б. 78.
7. Ураков Ш.Р. Олий таълим муассасаларида бўлажак ўқитувчиларни тайёрлашнинг компетент ёндашувга асосланган педагогик тизимини такомиллаштириш. Педагогика фанлари бўйича фалсафа доктори автореферати. –Самарқанд.: СамДУ. 2018. –Б. 11.
8. Рахимов Б.Х. Бўлажак ўқитувчида касбий-маданий муносабатларни шакллантириш тизими. Тошкент.:Фан. 2005 –Б. 14.
9. Муслимов Н.А. Касб таълими ўқитувчисини касбий шакллантиришнинг назарий-методик асослари. Пед.фан док. Дисс... афтореферат. Тошкет.: 2007. –Б.132.
10. Бозорова С. Олий таълимда касбий-йўналтирилган ўқитиш технологияси. Монография. Тошкент.: -Б.70.
11. Каюмова Н. Педагогик ва ахборот технологиялари интеграциясида информатика ўқитувчисини тайёрлашнинг методик тизимини ишлаб чиқиш. Замонавий таълим журнали. 2018. №4. –Б. 35-39.
12. Смирнов Б.М, Пономарев Н.Л. Закономерности образовательной инновации // Инновации и образовании. –Москва, 2003. -№ 4. –С. 4-19.
13. Юсупова Д.И. Рахмонов И.Я. Бўлажак математика ўқитувчиси методик тайёргарлигини ривожлантиришнинг илмий-назарий асослари. –Тошкент.: Tafakkurqanoti, 2018. –Б. 17.
14. Куронов М. Миллий тарбия. – Тошкент.: Маънавият, 2007. –Б. 6-7.
15. Bakhromovich SI. The impact of managerial professional development on the effectiveness of Higher Education institution management. *Academicia: an international multidisciplinary research journal*. 2020;10(12):1014-20.
16. Siddikov, I. V. (2019). Философско-педагогические аспекты развития интеллектуальной культуры студентов. *Вестник Ошского государственного университета*, (3), 38-42.
17. Bakhromovich, S. I. Development trends and transformation processes in academic mobility in higher education in Uzbekistan and the world.